

Vattenfall AB

Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs Sweden
169 92 Stockholm

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se
i.remissvar@regeringskansliet.se
sebastian.axelsson@regeringskansliet.se

Datum:
2022-11-07

Kontakt: Måns Norlin
E-mail: Mans.Norlin@vattenfall.com

Telefon: 0735 71 65 89

Diarienummer: M2022/01364**Remissvar avseende Slutbetänkande SOU 2022:21 – Rätt för klimatet**

Vattenfall är ett ledande europeiskt energiföretag som i mer än 100 år elektrifierat industrier, levererat energi till människors hem och moderniserat vårt sätt att leva genom innovation och samarbete. Vi vill nu göra det möjligt att leva fossilfritt inom en generation. Därför driver vi omställningen till ett hållbart energisystem genom satsningar på fossilfri produktion och klimatsmarta energilösningar för våra kunder. Vattenfall ägs av svenska staten.

Vattenfall tackar för möjligheten att få lämna synpunkter.

Vattenfall strategi är ett fossilfritt liv inom en generation. Detta inkluderar även våra kunders verksamheter, våra egna och deras transporter. Vi välkomnar därför utredningen Rätt för klimatet SOU 2022:21 med syfte att se över all relevant lagstiftning så att det klimatpolitiska ramverket får större genomslag och tackar för möjligheten att lämna remissvar.

Betänkandet innehåller flera bra och enkelt genomförbara förslag som bl.a. att lyfta bort strandskyddet för ledningar med linjekoncession samt teknikvalet vid högre spänningar. Vattenfall anser att det är viktigt att bra förslag tas vidare på en gång. Mindre lagstiftningsprodukter som är förhållandevis enkla att handlägga bör skyndsamt läggas fram för riksdagen för snabb implementering. Att som alternativ invänta och samordna alla pågående utredningsinitiativ riskerar att leda till att det bästa blir det godas fiende. Det tar lång tid att försöka lösa alla problem samtidigt och stora lagstiftningsprodukter riskerar att fastna på vägen, särskilt i dagens parlamentariska läge, vilket det inte finns tid till nu.

Vattenfalls inställning till och synpunkter på betänkandets förslag

Nedan redovisar Vattenfall sin inställning till och synpunkter på betänkandets förslag, avsnitt för avsnitt. De förslag som utelämnats har Vattenfall bedömt att Vattenfall saknar skäl att lämna någon inställning eller synpunkt på.

Del 1 – Främja bidrag till klimatomställningen

Avsnitt 4.1 En klimatanpassad platsvalsregel

Vattenfall avstyrker förslaget och ser risker med att en klimatanpassad platsvalsregel onödigt kan komplicera prövningen med tillkommande bedömningar. Det är verksamhetsutövaren som vid framtagandet av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen gör en lokaliseringstudering och väljer plats för verksamheten utifrån en sammantagen bedömning. Där beaktas en mängd olika förutsättningar och omständigheter för att kunna bedriva verksamheten på bästa möjliga sätt. För vindkraften är vindförhållandena av central betydelse för lokaliseringen, eftersom anläggningen måste vara lönsam och effektiv för att kunna realiseras. Vattenfall ser en risk för att vissa tillståndsansökningar för klimatpositiva verksamheter kan komma att avslås med hänsyn till klimataspekten för det fall det avser etableringar på mer avlägsna platser där transporter blir långa och infrastrukturutbyggnad behöver ske på stora avstånd. Trots att det vid en sammanvägd bedömning och vid beaktande av andra aspekter och motstående intressen utgör en lämplig lokalisering. En sådan form av tolkning av bestämmelsen skulle få direkt motverkande syfte.

Vid utbyggnad av elnät utreds regelmässigt olika sträckningsalternativ mellan två anslutningspunkter. Många gånger leder skyddsintressen av lokal karaktär till synpunkter om att elnätsföretaget ska utreda (ytterligare) alternativa sträckningar som innebär omvägar och totalt sett en längre ledningssträckning. Det leder till längre och fördröjade tillståndsprocesser. En längre ledningssträckning kan förvisso minska intrång för lokala motstående intressen, men det är också viktigt att väga in intresset av ledningssträckningar totalt sett hålls så korta som möjligt – eftersom det gynnar både klimatet och resurshushållningen på ett övergripande plan. Denna avvägning bedömer emellertid Vattenfall att den också kan tillgodoses inom ramen för den nya avvägningsregeln i 4.2 samt även befintlig hushållningsregel i 2 kap. 5 § miljöbalken.

Sammantaget anser Vattenfall att ny klimatanpassad platsvalsregel riskerar att ytterligare komplicera bedömningarna, utan att bidra till med tillkommande klimatnytta.

Avsnitt 4.2 En ny avvägningsregel i 2 kap miljöbalken

Vattenfall delar inte utredningens bedömning om att en ny avvägningsregel endast skulle få marginell påverkan. En ny generell avvägningsregel har istället bättre potential att på ett bredare plan tillgodose de resultat man vill nå genom en klimatanpassad platsvalsregel. Vattenfall delar inte utredningens slutsatser om att regeln kan komma att förlänga tillståndsprocesserna. Vattenfalls bedömning är istället att det kommer medföra en obetydlig påverkan i det hänseendet, eftersom regeln inte tillför nya frågor utan snarare påverkar hur viktningen av klimataspekten ska göras i prövningen.

Vattenfall anser att en ny klimatanpassad avvägningsregel, tillsammans med tidigare ändringsförslag om tillägg till miljöbalkens portalparagraf samt 2 kap. 3 §¹, kan komma att få genomslag i tillståndsprövningar för verksamheter med klimatnytta. Den omständigheten att en dylik regel inte kan eliminera grundläggande intressekonflikter innebär inte att den kommer sakna nytta i prövningarna. Det är inte endast tillåtligheten som kan komma att påverkas utan också bedömningen avseende de övriga hänsynkraven i 2 kap. miljöbalken samt även utformningen av villkor i tillståndsbeslut. Även andra tillstånd- och dispensprövningar enligt miljöbalken kan påverkas av en klimatanpassad avvägningsregel, eftersom de allmänna hänsynsreglerna också inverkar i sådana prövningar.

Lagstiftningen behöver inte fokusera på vilka verksamheter som ska kunna använda sig av avvägningsregeln, det måste bli varje verksamhetsutövares uppgift att föra den argumentationen i sin ansökan. Det gäller för 2 kap. miljöbalken generellt redan. Utredningens resonemang i denna del komplicerar gränsdragningen mellan vad som får avvägas och inte

¹ SOU 2021:21 – en klimatanpassad miljöbalk för samtiden och framtiden

enligt regeln. Bedömningen av en sådan regels tillämplighet i enskilda fall kan med fördel överlämnas till rättstillämpningen.

Det måste ges ett större och tydligt utrymme för tillståndsmyndigheter att väga klimatnytta emot lokal påverkan och att ge klimatnyttan större tyngd än vad tillståndsmyndigheterna upplever att regelverket ger utrymme för idag. Vattenfall är därför av uppfattningen att en ny avvägningsregel kan få praktisk nytta och därmed kommer underlätta prövningen för de verksamheter som bidrar med klimatnytta. Det är viktigt att lagstiftaren tydligt signalerar klimatfrågans vikt i tillståndsprövningar.

Avsnitt 4.3 Samexistens med totalförsvaret

Vattenfall ser inte vägledningar som det verktyg som kommer att lösa frågan, utan att det framförallt behövs dialog med Försvarsmakten. Försvarsmakten avstyrker idag många vindkraftparker i sin roll som remissinstans under tillståndsprövningen. Vattenfalls erfarenhet från marknader i andra länder är att det många gånger är möjligt att hitta lösningar som möjliggör samexistens och en förutsättning för det är en tätare dialog. Samtidigt förstår Vattenfall utmaningen för Försvarsmakten att inte röja försvarshemliga uppgifter. En väg framåt kan istället vara att ge uppdrag till Försvarsmakten att verka för att inrätta en nationell arbetsgrupp för samexistens mellan vindkraft och Försvarsmaktens intressen, liknande den som inrättats i Storbritannien. Idag saknas en fungerande struktur för diskussion och samarbete mellan de statliga myndigheterna och näringslivet vad gäller totalförvarsfrågor. Totalförvarsfrågorna är av central betydelse för Vattenfall och koncernen har kommit långt vad det gäller de egna förberedelserna och är väl rustade att föra en konstruktiv dialog med Försvarsmakten. Vattenfall föreslår därför att de förslag som FOI tagit fram i studien *Möjligheter till samexistens mellan Försvarsmaktens verksamhet och utbyggd vindkraft*, på uppdrag för Energimyndigheten och Försvarsmakten kan utvecklas och implementeras.

Avsnitt 4.4 Klimat som särskilt intresse i 3 kap MB

Vattenfall håller med om att ändringar i 3 kap. Miljöbalken inte behövs om föreslagna ändringar i 1 och 2 kap. införs.

Avsnitt 4.5 MKN, områdesskydd etc

Regeländringar på EU-nivå (förnybarhetsdirektivet) pågår för att driva på energiomställningen. Vattenfall bevakar utvecklingen och anser att det finns behov för detta och att det är angeläget för branschen.

Avsnitt 4.6 Regeringens tillåtlighetsprövning

Vattenfall kan inte i dagsläget varken förorda eller avstyrka förslag om ändring av 17:3 MB. Givet det pressade läge vi befinner oss i rörande energiomställningen och frågans vikt för nationen och Europa ökar behovet av politiskt beslutsfattande. Vattenfall anser därför att frågan är viktig och behöver ses över särskilt.

DEL 2 – Underlätta byggande av elnät

Avsnitt 6.2 Elnät i planering

Energi- och klimatplaneringen ska ses över

Vattenfall tillstyrker förslaget och ser positivt på möjligheten att behovet av nätutbyggnad tas med som en tydlig del av den regionala och kommunala fysiska planeringen. Dock viktigt att branschen, som besitter både hög och långsiktig kompetens kring energiplaneringen, involveras i arbetet för att undvika parallellt arbete.

Stärkt vägledning – Boverket

Vattenfall tillstyrker förslaget. Idag är kunskapen om elnätets befintliga anläggningar skiftande i kommunernas samhällsplanering och det sker kontinuerligt att nätföretagens anläggningar inte ges tillräckligt utrymme och anpassningar i exempelvis ett detaljplanearbete. Detta skapar problem för nätägare som behöver bevaka sina intressen mycket noggrant för att tillse att aktuell kommun förses med relevant information som behövs för att kunna upprätthålla erforderliga avstånd och planera bebyggelse på lämpligt sätt i förhållande till befintliga anläggningar. Allt för att förebygga att detaljplaner antas som i sin tur leder till att exempelvis nätföretaget inte kan uppfylla elsäkerhetsregler. Även viktigt att hänsyn tas till möjliggörandet av tillkommande nätutbyggnad i samband med planläggning och att frågan behöver ses i ett större perspektiv än att bara möjliggöra det aktuella detaljplaneområdets behov.

6.2.3 Riksintressen

Vattenfall tillstyrker förslaget.

Avsnitt 6.3 Tydligare prövning av linjekoncessioner

6.3.1 Lämplighetsbedömningen klargörs

Vattenfall tillstyrker förslaget. Det välkomnas att syftet med prövningen förtydligas och att det blir tydligare vad som provas enligt ellagen och vad som provas enligt miljöbalken.

6.3.2 Miljöprövningens omfattning förtydligas

Vattenfall tillstyrker förslaget som med fördel kan införas skyndsamt. Bra att prövningen enligt 3-4 kap endast ska gälla *ändrad* markanvändning och att prövningen därmed ges samma omfattning som gäller för andra verksamheter som provas enligt miljöbalken. Idag provas frågan på nytt vid tex förlängningsärenden (befintlig ledning). Vilket inte är ändamålsenligt för en befintlig anläggning när denna inte är föremål för någon faktisk ändring.

6.3.3 Uppgift om likström eller växelström i ansökan

Vattenfall tillstyrker förslaget med reservation enligt följande. Av både systemtekniska- och kostnadsmässiga skäl är likströmsalternativet aldrig ett alternativ för landbaserade förbindelser på regionnätet. Likström kan teoretiskt vara ett tekniskt alternativ för enstaka längre sjökabelförbindelser på regionnätet, såsom förläggning i havet. I övrigt bygger Vattenfall alla linjekoncessioner med växelström. Om bestämmelsen utformas så att informationen ska framgå av ansökan, tillstyrker Vattenfall förslaget. Vattenfall motsätter sig dock en bestämmelse med innebörd att sökanden i koncessionsansökan ska presentera och utreda dessa alternativ i närmare uträkning än så – eftersom likström sällan utgör ett faktiskt alternativ för regionnätsförbindelser.

6.3.3 Ökad vägledning (alternativredovisning, magnetfält, artskydd främst fåglar)

Alternativa ledningssträckningar

Vattenfall tillstyrker förslaget.

Magnetfält

Vattenfall välkomnar att vägledning kring magnetfält tas fram för branschen. Det råder stor osäkerhet hos prövande myndigheter om magnetfälts påverkan på hälsan och hur frågan ska hanteras i koncessionsärenden. Osäkerheten leder till oro hos närboende i närheten av befintliga och planerade kraftledningar, vilket medför att frågan ofta används till stöd för uppfattningen att ledningar ska flyttas eller byggas på annan plats. Stora resurser läggs därför i koncessionsprövningar för att framföra argumentation och utredningar i frågan.

Fåglar

Vattenfall ställer sig tveksam till om Naturvårdsverket ska ges i uppdrag att ta fram en vägledning kring påverkan på fåglar. Det finns en risk att en sådan vägledning kan komma att tillmätas stor betydelse, även i de fall kunskapsunderlaget är begränsat. Det kan medföra att verksamhetsutövare kan komma att behöva lägga mycket tid och resurser på att påvisa brister och felaktigheter i vägledningen, när denna åberopas som underlag vid exempelvis tillståndsprövning. Det behövs däremot mer grundforskning kring ämnet.

Länsstyrelsens roll

Vattenfall kan varken tillstyrka eller avstyrka förslaget. Det som främst skapar frustration och längre ledtider i tillståndsärenden handlar om att Länsstyrelserna har otillräckliga resurser för att kunna utföra sitt uppdrag i samråd och som viktig remissinstans ibland annat vid prövning enligt miljöbalken eller ellagen. Myndigheten prövar också en rad tillstånd och dispenser som är aktuella för både ledningsutbyggnad och energiproduktion. Vattenfall ser också att länsstyrelsernas arbete och bedömningar skiljer sig åt över landet, vilket skapar rättsosäkerhet i prövningar.

6.3.5 Villkor enligt ellagen

Vattenfall tillstyrker förslaget.

6.3.6 Ersättningsbestämmelserna

Vattenfall delar utredningens slutsatser om att ersättningsfrågan är komplex och om dessa bestämmelser ska ses över utgör det en fråga som i sig bör omhändertas i en helt egen utredning. Bestämmelserna som ligger till grund för hur ersättningar bestäms är generella och gäller således för många fler verksamheter och situationer än elnätsutbyggnad. Vattenfall kan hålla med om att ökade ersättningsnivåer generellt kan bidra till ökad acceptans för elnät hos markägare. Men det är inte bara ersättningsnivåerna i sig som kan leda till svåra gränsdragningar och motsättningar, även frågan om vem som är ersättningsberättigad i det enskilda fallet och på vilka grunder är komplex. Det är därför väldigt viktigt med likriktning och enighet i frågorna överlag för att bestämmelserna inte ska tappa legitimitet. Vattenfall är därför noga med att följa lagstiftning och branschpraxis på området och kommer således också att följa eventuella förändringar.

Avsnitt 6.4 Teknikvalet

Vattenfall välkomnar förtydliganden avseende teknikvalet för region- och transmissionsnätet. Sverige är ett avlångt land som till ytan sett är glesbefolkat. Stora avstånd ställer krav på elnätets utformning. Luftledning är tveklöst det bästa alternativet för utbyggnad av region- och

transmissionsnätet. Systemets drift- och leveranssäkerhet bygger på att den totala andelen markkabel i nätet som helhet hålls låg. Vikten av ett robust och tillförlitligt region- och transmissionsnät utifrån ett sårbarhets- och beredskapsperspektiv kan inte nog understrykas givet rådande omvärldssituation med förändrat säkerhetsläge i Europa på grund av Rysslands anfälls- och anfallskrig mot Ukraina, samt att samhället har en hög förväntan på tillgänglighet.

Beträffande utblicken mot Danmark som ett land med stor andel kabel vill Vattenfall, utöver slutsatsen att upp till 15 % av två planerade 400 kV ledningar kan markförläggas (6.4.2. s. 304), trycka på ytterligare erfarenheter från den studien. De analyser som gjordes av elkvalitet med hänsyn tagen till nya kabelinstallationer visade bland annat att även relativt korta kablar kan ha negativ inverkan på elkvaliteten i ett stort geografiskt område. Det konstaterades även att en markförläggning av stora delar av transmissionsnätet kan innebära en betydande risk för både befintliga och nya anläggningar i Danmark och att en stor mängd kabel i ett visst område begränsar mängden kabel som kan anslutas på andra platser i systemet.² Ovan nämnda risker för det danska elnätet, vid en fortsatt omfattande markförläggning av ledningar på högre spänningsnivåer, bör framhållas. Utöver de danska erfarenheterna visar även erfarenheter från andra länder tydligt att införande av markkabel i transmissionsnätet medför svårbedömda tekniska risker.³ Det visar på nödvändigheten av att tillämpa en försiktighetsprincip varje gång markförläggning övervägs för nya ledningar på de högre spänningsnivåerna.

För lagstiftaren är därför den viktigaste åtgärden nu att införa en presumtion om att luftledning ska vara det på förhand givna teknikvalet för spänningar om 130kV och uppåt. Endast i undantagsfall, och då begränsat till just sådana sträckor där det är nödvändigt och inga andra alternativ står till buds, ska kabelalternativet användas. För att avvägningarna ska kunna fungera i koncessionsprövningar krävs att reglerna kring detta blir klara och tydliga. De kan också med fördel uttryckas direkt i lagtext så att ordentliga författningskommentarer kan finnas att tillgå för prövningen. Läggs bestämmelserna ändå i förordning, såsom utredningen föreslår, måste bestämmelserna förses med förordningsmotiv. Utan vägledning riskerar syftet om att korta ledtiderna att urholkas.

Utredningens förslag till ny 6a § nätkoncessionsförordningen

Vattenfall ser att meningsskiljaktigheter riskerar att uppstå mellan nätbolaget och sakägare/remissmyndigheter om utredningens förslag till 6 a § genomförs. Särskilt i 6a § p. 4 och frågan om kriteriet är uppfyllt eller ej samt detaljnivån på alternativutredningen givet att nätbolaget och sakägare/remissmyndigheter ofta inte har samsyn i frågor kopplade till omständigheter som omfattas av denna punkt.

Utifrån ovan framförda synpunkter presenteras nedan ett omarbetat författningsförslag för 6a och 6b. Vattenfall vill också framföra att bolaget besitter hög kompetens inom området, både i sakfrågor och legala frågor, och därför gärna bistår med expertkunskaper i samband med slutlig utformning av bestämmelserna i fråga. Om vi ska kunna korta ledtiderna i koncessionsprocesserna är det viktigt att bestämmelserna blir klara och tydliga.

² Lennerhag Oscar, s. 10, "Konsekvenser av kablifiering i stamnätet, Elkvalitet, temporära överspänningar och interaktion. I²G Independent Insulation Group. Rapport R20-1218-01. 12 maj 2020.

³ Lennerhag, Oscar, avsnitt 4, s 12 f.

Alternativa författningsförslag

Nytt förslag till 6 a §

Växelströmsledningar som är avsedda för en spänning om 130 kilovolt eller högre ska som utgångspunkt byggas som luftledning. Sådana ledningar får dock förläggas som kabel om något av kriterierna i 6 b § är uppfyllt.

Är något av kriterierna i 6 b § 2 eller 3 uppfyllt ska växelströmsledningar med en spänning om 130 kilovolt eller högre förläggas som kabel om och i den eller de delar av ledningens sträckning

- 1. förutsättningarna för kabel enligt 2 kap. 17 a § ellagen (1997:857) är uppfyllda och*
- 2. fördelarna som kan uppnås med en kabel överväger nackdelarna jämfört med en luftledning.*

Nytt förslag till 6 b §

En ansökan om nätkoncession för linje som avser en växelströmsledning med en spänning om 130 kilovolt eller högre ska i de fall och i de delar av ledningens sträckning som avses byggas med kabel innehålla en beskrivning av skälen för den valda tekniska utformningen. Något av följande kriterier behöver vara uppfyllt

- 1. luftledning är tekniskt svår eller omöjlig,*
- 2. luftledning inte går att bygga utan att den kommer närmare bebyggelse än vad som är tillåtet enligt bestämmelser i andra författningar eller att nätkoncessionen skulle strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900) och inte innebär små avvikelser,*
- 3. luftledning inte går att bygga utan att den kan befaras föranleda skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön, även om sådana skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått vidtas som kan krävas enligt miljöbalken,*
- 4. markförläggning av en ledning med en spänning som understiger 220 kilovolt innebär att utrymme frigörs som kan användas för att väsentligt förbättra sträckningen för en eller flera ledningar avsedda för högre spänningsnivåer eller väsentligt minska dess negativa effekter.*

Kommentar till författningsförslaget

Bestämmelserna om teknikvalet som helhet bygger på att luftledning är det på förhand givna och bästa valet. Av pedagogiska skäl bör därför bestämmelsernas inbördes ordning vändas jämfört utredningens förslag. För att bestämmelserna ska få önskad effekt i prövningarna kan teknikvalet generellt inte behöva motiveras för varje förbindelse. Bestämmelserna kan då istället syfta till att reglera de situationer där omständigheterna i det enskilda fallet särskilt påkallar en beskrivning om teknikvalet.

Det viktigaste för genomslagskraften avseende byggandet av elnät blir att stort fokus hålls på restriktivitet kring kabelfiering på högre spänningsnivåer, sett till elnätet som helhet. Det är prövningsmyndigheten, Energimarknadsinspektionen (Ei), som ska avgöra om och i vilken utsträckning som förutsättningarna för kabel är uppfyllda och som har den övergripande inblicken över alla samtida prövningar. Det är alltså väldigt viktigt att Ei ges i uppdrag att värna om det övergripande nationella målet för region- och transmissionsnätet som helhet. Det övergripande perspektivet behöver Ei sedan applicera på varje enskild koncessionsansökan.

Avsnitt 6.5 Förhandsbesked om anläggnings lämplighet

Vattenfall tillstyrker förslaget då det kan vara bra att möjligheten ges vid tveksamma fall för den som önskar få frågan prövad.

Förslaget om ny 12 e § ellagen avstyrks. Det behövs ingen omprövning om beslutet om förhandsbesked ändå tidsbegränsas enligt 12 d § ellagen.

Avsnitt 6.6 Undantag från vissa förbud

Vattenfall tillstyrker förslaget som med fördel kan införas skyndsamt. Detta är utredningens mest konkreta och enklaste förslag att genomföra som kommer få stor betydelse för nätföretagen utan risker för miljöskyddet, eftersom dessa frågor tas omhand i andra prövningar. Om lagstiftaren på något sätt måste prioritera mellan förslagen så är det Vattenfalls uppfattning att dessa förslag med fördel kan brytas ut och införas omgående. Förslaget skulle medföra konkret och omedelbar lättnad för arbetsbördan i flertalet pågående utbyggnadsprojekt.

DEL 3 – Transporteffektivt samhälle

Elektrifiering av transportsektorn är den effektivaste klimatåtgärden där samhället även når andra miljömål. Användningen av biodrivmedel i befintlig fordonsflotta med förbränningsmotorer bör fortsatt stimuleras, särskilt för transportslag med tyngre fordon som större fartyg och flyg. På sikt kommer även vätgas att bidra till omställningen av fossilfria tyngre transporter. Återigen är elnätsutbyggnaden liksom inhemsk fossilfri elproduktion och lagring liksom tillhörande tillståndsprocesser avgörande för den omställningen.

Avseende tillstånd och transportvillkor så avstyrker Vattenfall förslaget om att en ny punkt om transportvillkor införs i 22 kap. 25 miljöbalken. Det finns redan möjlighet idag för tillståndsmyndigheten att meddela de villkor som krävs, och transporter kan i vissa fall ses som en följdverksamhet som kan bli föremål för villkorsskrivning i tillståndet.

Ett effektivare transportarbete är ingen motsättning till elektrifiering utan en självklar parallell utveckling. Vattenfall ställer sig därför positiva till:

- De tillägg om transporter som föreslås i Förordningen (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m. samt att det förtydligas att även kommuner och regioner ska kunna ta emot medfinansiering för sådana åtgärder.
- Att Trafikverket föreslås få i uppgift att stödja andra aktörer som mindre kommuner för klimatsmart planering och val av transportinfrastruktur. Detta bör naturligtvis samordnas med kommande EU-krav inom t ex upphandling. Regeringen har också möjlighet att anta högre krav än miniminivåer i relevanta EU-direktiv liksom att gå före i val av fossilfria material som stål och betong.
- Att kontinuerlig utvärdering sker av den nationella planen liksom länsplaner för störst möjliga effekt på de transportpolitiska målen. Detta då elektrifiering och digitalisering av transportsektorn går mycket snabbt, vilket skapar nya möjligheter till klimateffektivare val och transportsätt.
- Att basera transportplaneringen på scenarier istället för enbart tillväxtprognoser. Detta kan bidra till att stimulera utvecklingen av nya innovationer för ett klimat- och transport effektivare samhälle.

Vi ställer oss dock tveksamma till om ytterligare utredningar behövs för att undersöka om statligt stöd bör kunna ges till drift av lokal eller regional kollektivtrafik inom ramen för stadsmiljöavtal. Detta bör kunna regleras på mer transparenta och rättvisa sätt för kommuner och regioner i hela landet. Det vore inte heller lämpligt att regeringen skulle kunna ställa motkrav på att biltrafiken i avtalsområdet inte får öka och att den på sikt ska minska. Vi anser att detta är utanför kommuner och regioners rådighet och snarare en naturlig utveckling av elektrifiering och digitalisering inom transportbranschen i kombination med transportköparnas efterfrågan och deras hållbarhetsarbete, vilket redan styrs av befintliga och kommande mål och lagstiftning på EU nivå.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Anja Alemdar
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden